

NORGES HØYESTERETT

Den 11. november 2019 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Indreberg, Normann og Høgetveit Berg i

HR-2019-2064-U, (sak nr. 19-140791STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Ola Lunde)

mot

Påtalemyndigheten

truffet slik

B E S L U T N I N G :

- (1) Saken gjelder anke over lagmannsrettens straffutmåling i sak om vold mot offentlig tjenestemann.
- (2) Oslo tingrett avsa 21. februar 2019 dom med slik domsslutning:
 - «1. A, født 00.00.1961, frifinnes for tiltalens post II og III.
 2. A dømmes for overtredelse av straffeloven § 155 til fengsel i 18 dager. Fullbyrding av straffen utsettes med en prøvetid på to år jf. straffeloven § 34.
 3. Saksomkostninger idømmes ikke.»
- (3) Påtalemyndigheten anket frifinnelsen av post II – som gjaldt oppbevaring av til sammen cirka åtte gram hasj, jf. straffeloven § 231 – samt straffutmålingen til lagmannsretten.
- (4) Borgarting lagmannsrett avsa 19. august 2019 dom med slik domsslutning:
 - «1. A, født 00.00.1961, dømmes for overtredelse av straffeloven § 231 første ledd samt det forholdet som er rettskraftig avgjort ved tingrettens dom sammenholdt med straffeloven § 79 bokstav a til fengsel i 18 – atten – dager.
 2. Saksomkostninger idømmes ikke.»
- (5) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen. Det er nedlagt slik påstand:

«I Borgarting lagmannsretts dom av 19. august 2019 gjøres den endring at straffen gjøres betinget.»

- (6) *Påtalemyndigheten* har vist til at anken ikke reiser spørsmål av betydning utenfor den foreliggende sak, og at det ikke er andre grunner som gjør det særlig viktig å få prøvd saken i Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323.
- (7) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalget bare kan samtykke til å fremme anke over dom i straffesak dersom den reiser spørsmål med betydning utenfor den foreliggende sak, eller det av andre grunner er særlig viktig med en behandling i Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd første og andre punktum. Anke som gjelder forhold siktede er frifunnet for av tingretten, men domfelt for i lagmannsretten, kan imidlertid bare nektes fremmet dersom Høyesteretts ankeutvalg enstemmig finner det klart at anken ikke vil føre frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum.
- (8) A ble i tingretten funnet skyldig i vold mot offentlig tjenestemann, jf. straffeloven § 155, og dette forholdet ble rettskraftig avgjort ved tingrettens dom. I lagmannsretten ble han i tillegg dømt for oppbevaring av til sammen åtte gram hasj, som han var frifunnet for i tingretten, jf. straffeloven § 231.
- (9) Anken gjelder straffutmålingen. Ettersom det er utmålt en samlet straff der forholdet hvor domfelte har ankerett inngår, vil vurderingen under § 323 måtte knytte seg til straffutmålingen i sin helhet. Overtredelsen av straffeloven § 231 får imidlertid knapt betydning for straffutmålingen i dette tilfellet. Som fremhevet av lagmannsretten, er det overtredelsen av straffeloven § 155 som er avgjørende for utmåling av straffen.
- (10) Anken retter seg mot at A skulle ha fått en betinget dom. Det gjøres gjeldende at selv om overtredelse av straffeloven § 155 som den store hovedregel skal straffes med ubetinget fengsel, så foreligger det slike spesielle forhold at straffen likevel bør gjøres betinget. A er 58 år gammel og ufør. Han er ikke tidligere domfelt og var svært beruset da handlingen fant sted.
- (11) Det følger av rettspraksis knyttet til straffeloven (1902) § 127 og straffeloven (2005) § 155 at den klare hovedregel er at vold mot offentlig tjenestemann skal straffes med ubetinget fengsel, jf. blant annet HR-2011-47-A avsnitt 13 og 14, HR-2015-1328-U og HR-2018-1267-U avsnitt 13. Betinget fengsel kan bare idømmes når det foreligger helt spesielle forhold. De tilfellene hvor betinget straff er blitt benyttet, kjennetegnes ved at domfelte har vært i panikk eller forvirringstilstand som ikke bare skyldes selvforskyldt rus. Dette er ikke tilfellet i saken her.
- (12) Det som likevel taler for å gjøre fengselsstraffen betinget, er at As spark var en beskjeden voldshandling som ikke truet politiets oppgaver på noen måte. Overtredelsen ligger således i det nedre sjiktet av bestemmelsens virkeområde.
- (13) Lagmannsrettens flertall kom til tross for dette til at det ikke forelå slike «spesielle omstendigheter» som tilsa at det burde gjøres unntak fra hovedregelen om ubetinget fengselsstraff. Fra lagmannsrettens dom hitsettes:

«Det at den utøvde volden er mindre grov, er ikke nok til å fravike hovedregelen. Situasjonen var ikke spesielt kaotisk. A nektet å åpne hånden, der han oppbevarte hasjen. Pågripelsen kom dermed ikke overraskende på ham. Flertallet finner heller ikke at As personlige forhold kan karakteriseres som så spesielle at de tilsier betinget straff. Flertallet legger ikke som tingretten til grunn at den aktuelle hendelsen var 'helt atypisk' for A. Riktig

nok er han ikke tidligere domfelt, men han opplyste for lagmannsretten at han ved en tidligere anledning hadde ‘slengt dritt’ til politiet. Han fortalte også at Ahus kom i to omganger etter litt ‘krangling hjemme’.

Samlet sett må allmennpreventive hensyn etter flertallets syn slå gjennom... »

- (14) Ankeutvalget slutter seg til lagmannsrettens vurdering. Utvalget viser videre til at vilkårene for betinget fengsel ved overtredelse av straffeloven § 155 er avklart i rettspraksis, og at det for øvrig ikke fremkommer forhold i anken som gjør at den reiser spørsmål utenfor den foreliggende sak. Det gis derfor ikke samtykke til behandling i Høyesterett, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd andre punktum.
- (15) Straffen på fengsel i 18 dager står – slik utvalget ser det – heller ikke i misforhold til den foretatte handlingen, jf. straffeprosessloven § 344. Ankeutvalget finner det da enstemmig klart at anken ikke fører frem, jf. straffeprosessloven § 323 første ledd tredje punktum.
- (16) Anken nektes etter dette fremmet.

SLUTNING :

Anken nektes fremmet.

Kristin Normann
(sign.)

Hilde Indreberg
(sign.)

Borgar Høgetveit Berg
(sign.)